

APPLICATIONS OF MIND MAPPING IN BUSINESS

PRIMJENA MENTALNIM MAPA U POSLU

BACIC, Lucija; PRISKIC, Emil & BOROVIAC ZEKAN, Senka

Abstract: *Mind mapping are one of the easiest and most powerful technique for non-linear way of thinking and organizing information, problem-solving approach in any life situation. Its the technique of visual thinking that uses letters, numbers, colors and images and lets you organize information in to a wider logical structure linking of facts and knowledge in the big picture issues and creating new ideas. Application in the business is growing because it promotes the release of creativity, contribute to more successful communication, problem solving and finding better solutions, effective in making decisions, planning, organizing, analyzing, etc. This paper investigates the application of mind mapping in business practice as a simple and modern technique with many opportunities and are as of use in daily operations.*

Keywords: *mind mapping, modern techniques and skills, creativity, business*

Sažetak: *Mentalne mape jedna su od najjednostavnijih i najmoćnijih tehnika kojom se nelinearnim načinom razmišljanja i organiziranja informacija pristupa u rješavanju problema u bilo kojoj životnoj situaciji. Tehnika je vizualnog razmišljanja koja koristi slike, simboli, oblike, boje i sl. a omogućuje organiziranje informacija u logičnu strukturu, povezivanje činjenica i znanja u širu sliku problematike te stvaranje novih ideja. Primjena u poslovanju je sve veća jer pospješuju oslobađanje kreativnosti, doprinose uspješnijoj komunikaciji, rješavanju problema i nalaženju boljih rješenja, učinkovite su kod odlučivanja, planiranja, organiziranja, analize i dr. Ovim će se radom istražiti primjena mentalnih mapa u poslovnoj praksi kao jednostavna i suvremena tehnika s brojnim mogućnostima i područjima korištenja u svakodnevnom poslovanju.*

Ključne riječi: *mentalne mape, suvremene tehnike i vještine, kreativnost, poslovanje*

Authors' data: Lucija **Bacic**, mr.sc., Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, lbacic@oss.unist.hr; Emil **Priskic**, dipl.oec, Sveučilište u Puli, Odjel za ekonomiju Dr. Mijo Mirković, epriskic@unipuhr; Senka **Borovac Zekan**, Sveučilište u Splitu, Sveučilišni odjel za stručne studije, sborovac@oss.unist.hr

1. Uvod

Mentalne mape, iako prve datiraju iz 3. stoljeća, tek su se nakon bitnih poboljšanja sredinom 90-ih godina prošlog stoljeća počele više istraživati i znatno brže nalaziti svoju širu primjenu u svim aspektima života pa tako i u poslovnom. Danas se one nezaobilazan alat za poboljšanje kreativnog razmišljanja, vizualne percepcije, mogućnosti efikasnijeg prikupljanja i organiziranja informacija te boljeg pamćenja što rezultira boljom osobnom produktivnošću.[1] Jednako su odličan alat poduzećima za poboljšanje poslovne komunikacije, kreativnijem pristupu u rješavanju problema i donošenju odluka a dostupnost i brojnost aplikacija omogućavaju primjenu bilo kada i bilo gdje. Primjena mentalnih mapa je najveća u područjima ekonomije (financije, marketing i dr.), obrazovanja, medicine, likovne umjetnosti i dizajna te odnosima s javnošću. Unatoč pozitivnim rezultatima i iskustvima, u Hrvatskoj još uvijek nisu prepoznate kao jednostavan i koristan poslovni alat već se uče i koriste samoinicijativno i individualno.[2]

2. Povijest i razvoj teorije mentalnih mapa

Iako se još uvijek teorija mentalnih mapa percipira kao novija ideja i koncept vizualna metoda grafičkog zapisivanja misli, dojmova, ideja i znanja u svrhu razmišljanja, analize, studije i pamćenja ima dugu povijest i seže stoljećima u prošlost. Najveći doprinos popularizaciji koncepta mentalnih mapa je dao je psiholog Tony Buzan koji je uz savjete i osnovna pravila osmislio drugačiju i novu grafičku verziju dijagrama.[3] U poslovnoj praksi su se prvo prepoznale kao novi i efikasniji oblici analitičkog, strateškog i kreativnog razmišljanja te se vrlo brzo počele primjenjivati pri izradi prezentacija, vođenju sastanaka, upravljanju znanjem i ljudskim potencijalima te projektiranju. Razvoj i primjenu mentalnih mapa ubrzao je i razvoj i primjena suvremenih tehnoloških dostignuća čime računalna programska podrška putem brojnih aplikacija omogućava njihovu jednostavnu i brzu izradu i upotrebu na računalu. Tehnološka rješenja za širu primjenu mentalnih mapa danas nude i aplikacije za smartphone, tablete ili online upotrebu.[4]

3. Izrada mentalnih mapa

Mentalne mape su vrlo jednostavne za izradu i pritom predstavljaju alat za razmišljanje cijelog mozga. Aktiviraju i desnu i lijevu polutku mozga budući da se u izradi koriste slova, brojevi, boje i slike i time do potpunog izražaja dolaze i intelektualne i kreativne vještine, što doprinosi i stalnom razvoju vlastitog stila izrade mentalnih mapa. Sama izrada može se opisati kroz osnovnih pravila i obilježja. Potrebno je: koristiti zrakastu strukturu mape i više različitih boja, crtati razne simbole i različite veličine slova u cijeloj mapi, naglasiti najvažnije dijelove ideja i služiti se asocijacijama, odrediti i upisati za svaku ideju ili podideju po jednu ključnu riječ, značenje na granama koje se nastavljaju na iz ključne riječi moraju biti usko vezana uz značenje ključne riječi. Crtanje se započinje označavanjem u sredini

mentalne mape jedne središnje ideje, teme ili slike. Iz nje se dalje granaju nekoliko početnih glavnih ideja koje označavaju specifičnosti središnje ideje. Glavne se ideje još detaljnije i dublje u obliku podgrana šire kao podideje koje se mogu širiti prema periferiji dodavanjem onoliko podgrana koliko se duboko neka tema može istražiti i koliko to omogućavaju informacije i znanje.[5]

4. Primjena mentalnih mapa u poslovanju

U suvremenom svijetu kojem su osnovna obilježja brze i burne promjene, sposobnost organizacija da predvide, prepoznaju i pravovremeno odgovore na unutarnje i vanjske izazove temelji se na stalnom traženju, kreiranju i primjeni novih alata koji su rezultat oslobađanja kreativnih potencijala. Mentalne mape potiču širenje percepcije i spoznaja što pridonosi kreativnijem razmišljanju i tako postaju poticajni alat i u ovladavanju novim znanjima i vještinama zaposlenika što u konačnici povećava poslovnu produktivnost.[6] Brojna poduzeća u svijetu ih primjenjuju u postavljanju i definiranju ciljeva i promjena, generiranju ideja i inovacija, upravljanju vremenom, vođenju sastanaka, uspješnom prezentiranju, strateškom razmišljanju, učinkovitom upravljanju projektima, kreiranju novih proizvoda i projekata, pregovaranju i sl.[7] Nema područja gdje se ne mogu primijeniti i gdje će izostati pozitivan učinak. Iako je primjena mentalnih mapa neograničena možemo ih objediniti i definirati četiri područja kroz koja se najbolje vidi njihov pozitivan utjecaj prvenstveno na povećanje kreativnosti i produktivnosti ali na sve ostale aspekte poslovanje.[8]

4.1. Vrhunski poslovni 'softver'

Opstanak u suvremenim uvjetima poslovanja i na globalnom tržištu zahtijeva od organizacija stalnu potragu za novim i inovativnijim alatima kojima će uspješno i brzo rješavati poslovne probleme ali i brže i lakše uvoditi promjene i prilagođavati se novonastalim izazovima unutar i izvan organizacije. Upoznajući sve više sto su to mentalne mape i kako se one jednostavno izrađuju te dostupnost brojnih razvijenih aplikacija za njihovu upotrebu organizacije sve više uviđaju velike koristi njihovom implementacijom u svakodnevnim poslovnim aktivnostima.[9] Eksponencijalni porast primjene mentalnih mapa u poslovanju govore podaci da ih primjenjuju gotovo sve najveće američke korporacije sa Fortune 500 liste kao što su IBM, Hewlett Packard, UBS, General Motors, Oracle, BBC, Walt Disney, Microsoft i dr. Zainteresiranost za savladavanje izrade i primjenu mentalnih mapa raste i na području Europe posebno u obrazovnim i profesionalnim institucijama te tvrtkama. Tome će svakako pridonijeti i razvoj softvera koji će omogućiti upotrebu mentalnih mapa bilo gdje i bilo kada jer su dostupni online, na bilo kojem računalu, smartphonu i tabletima.

4.2. Temelji poslovnih vještina

Jedna od kontinuiranih zadaća menadžera jeste vrednovanje i preispitivanje usvojenih vještina kao i utvrđivanje koje su to nove i drugačije koje najviše pridonose i utječu na povećanje efikasnosti u obavljanju zadataka kao i postizanje veće produktivnosti.[10] Iako se za niti jednu ne može reći da nema utjecaj neke imaju

bitno veći pa se tako mogu izdvojiti vještine upravljanja vremenom i boljom organizacijom, pregovaranja, prezentiranja i upravljanja projektima. Dobra organizacija radnog dana i vremena s obzirom na prioritete i rokove zaposlenika na individualnoj i timskoj, odnosno organizacijskoj razini osigurava realizaciju planiranih aktivnosti i poslova s najmanjim mogućim odstupanjima i troškovima. Pritom upotreba mentalnih mapa oslobađa veću kreativnost, smanjuje vrijeme planiranja i organizacije i znatno brže se reagira na promjene i nove ideje. Pregovori najčešće nose rizik nemogućnosti pronalaska obostranog rješenja. Upotrebom mentalnih mapama taj rizik se umanjuje a ishodi imaju veće mogućnosti postati zadovoljavajući jer se one mogu koristiti u svim fazama pregovora, u svakom trenutku i na svakom mjestu. A obostrano iznalaženje rješenja na licu mjesta je puno izvjesnije jer se njima potiču brainstorming, asocijacije i ideje. Jedna od prvih i najširih upotreba mentalnih mapa bila je u osmišljavanju i samom provođenju prezentacija. Vrlo brzo se uočila velika sloboda kreativnog razmišljanja i izražavanja pri njoj izradi ali i povećana pažnja i zainteresiranost prisutnih što rezultira željnim ishodom prezentera i planiranim rezultatima organizacija. Planiranje i upravljanje vremenom, podacima i sredstvima budućih projekata zahtijeva ne samo vrijeme i trud već veliku kreativnost i inventivnost, širu sliku, imaginaciju, vizualizaciju i dr. Kako bi ishod kreiranja, provođenja i praćenja projekata zadovoljio očekivanja i željene rezultate mentalne mape tome uvelike mogu pridonijeti. U ovakvim slučajevima i poslovima navise do izražaja dolaze njihova temeljna obilježja a to su nelinearno razmišljanje, organizacija znanja, informacija i ideja te kreativan i inovativni pristup u rješavanju problema.

4.3. Efikasno poslovno razmišljanje

Poslovna uspješnost nije moguća bez čvrste povezanosti i komplementarnosti menadžera i lidera, međutim u novoj ekonomiji oni koji stvaraju vrijednost i koji čine najveću vrijednost organizacija jesu ljudi, njihovo znanje i vještine i zato je sve teže odvojiti upravljanje i vodstvo.[11] Generiranje ideja i inovacija kao i vizionarsko strateško razmišljanje temeljna su obilježja lidera i sve se više zahtijevaju od menadžera. Međutim, samo suradnjom lidera i izvanrednih pojedincima koji su odlučni u ideji da viziju sprovedu u djelo moguće je kreirati održivu konkurentsku prednost jer lideri iniciraju, razvijaju i uvode promjene u organizacijama i raznim metodama pružaju pomoć i potporu suradnicima u prihvaćanju i prilagodbi promjenama. Mentalne mape su odličan i efikasan alat kojim se tradicionalne metode razmišljanja i generalizacije ideja i inovacija zamjenjuju suvremenim. Većoj kreativnosti, originalnosti i maštovitosti doprinose šira perspektiva, brainstorming kao i slova, brojevi, boje i slike kojim se mentalne mape izrađuju.

4.4. Bolji poslovni rezultate

Suvremeni uvjeti poslovanja izazov su za svaku organizaciju a sve je jasnije da se veliki i rastući udio u ostvarenju poslovnih rezultata temelji na soft vještinama kojima su osnovna obilježja upravo ona koja potiče i razvija upotreba mentalne mape. One su kao dio procesa promjena jedan od najefikasnijih poslovnih alati koji će zbog

svoje jednostavnosti i doprinosa sve više primjenjivati u organizacijama bez obzira na djelatnost i veličinu jer samo realiziranje poslovnih rezultata osigurava i postanak na neizvjesnom i turbulentnom tržištu.

5. Zaključak

Mogućnost primjene mentalnih mapa je neograničena u bilo kojoj sferi ljudskog života. Koristeći grafička rješenja, slike, ključne riječi i boje ističu cjelovitu zamisao ideje te važnost i povezanost različitih ključnih dijelova te na kreativan i jednostavan način omogućuju bolje razumijevanje i komunikaciju. Značajan je njihov utjecaj na upravljanje promjenama i razvoju soft vještina jer omogućuju drugačiju i širu percepciju, razmišljanje, kreativnost, inovaciju, učenje, komunikaciju, pregovaranje te osobni razvoj pojedinaca i organizacija. U poslovnom su okruženju danas široko priznata i primjenjivana tehnika kojom se osigurava veća produktivnost, bolji poslovni rezultati te razvoj i opstanak na tržištu. Iskoraku u kreativnosti i inovativnosti u razmišljanju doprinijela i primjena suvremenih tehnoloških dostignuća koja su mentalne mape učinile još jednostavnije i dostupnije.

6. Literatura

- [1] Buzan, T. (2006). *Mentalne mape u poslu*, Veble commerce. Zagreb
- [2] Davies, M. (2011). Concept mapping, mind mapping and argument mapping: what are the differences and do they matter? *Higher Education*, Vol. 62, No. 3, (279-301)
- [3] Buzan, T. & Buzan, B. (1996). *The Mind Map Book: How to Use Radiant Thinking to Maximize Your Brain's Untapped Potential*, Plume, New York
- [4] <http://www.thinkbuzan.com/pl/solutions/business>
- [5] Buzan, T. (2004). *Kako izrađivati mentalne mape*, Veble commerce. Zagreb
- [6] Pugalendhi, S. B. & Nakkeeran, S. (2011). Mind mapping management. *The observer of Management Education*, Vol. Vol. 6, No. 9, (10-13)
- [7] <http://www.innovationtools.com>
- [8] Buzan, T. (2005). *Mind Maps at Work: How to Be the Best at Your Job and Still Have Time to Play*, Plume, New York
- [9] Wycoff, J. (1991). *Mindmapping: your personal guide to exploring creativity and problem-solving*, Berkley Books. New York
- [10] Lewis, C. (2000). *Mind Mapping for a Business Advantage*, Infoline Astd, ASTD Press. Alexandria
- Biktimirov, E. N. & Nilson, L. B. (2003). Mapping your course: Designing a graphic syllabus for introductory. *Journal of Education for Business*, 78(July//August), 308–312.
- [11] Buzan, T. (2005). *Mind Maps at Work: How to Be the Best at Your Job and Still Have Time to Play*, Plume, New York
- [11] Nettleship, J. (1992). Active learning in economics: Mind maps and wall charts. *Economics*, Vol. 28, (69–71)

Photo 005. Pozega Crest / Grb Grada Požege